

TALHA APAK

Yeminli Mali Müşavir (YMM)
talha.apak@paradergi.com.tr

33 yıllık KDV sisteminde ilk defa ciddi değişiklikler yapılıyor. En önemli ve olumlu değişiklik, yıllardır sorun olan devreden KDV'nin iadesinin önünün açılması. İlk uygulamaya 2019 yılında başlanacak...

Devreden KDV gerçeği

KDV uygulamasında yaşanan sorunlar ve beklentiler, uzun süre kamuoyunda tartışıldıktan sonra nihayet hazırlanan taslak kanun ile TBMM gündemine geldi. Katma Değer Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve KHK'larda Değişiklik Yapan Kanun Tasarısı, Plan ve Bütçe Komisyonu'nda kabul edilmiş ve kısa zaman içerisinde kanunlaşacak gibi görülüyor.

Mevcut yasaya göre, iade hakkı doğuran işlemler dışında indirim yoluyla giderilemeyen KDV'ler mükellefe iade edilemez ve sonraki döneme devreder hükmü bulunuyor. Yeni düzenlemenin en önemli maddesi ise, yıllardır sorun olan ve önemli boyutlara ulaşan, firmalar üzerinde ciddi yük olarak duran, devletten alacak olarak gözükken "Devreden KDV"nin telafisinin (iade, mahsup veya gider yazma) önü açılıyor.

TOPLAMI VE DAĞILIMI NE KADAR?

Maliye Bakanlığı'nın en son verilerine göre, toplam 167.3 milyar TL tutarında devreden KDV bulunuyor. Bu tutarın sektörler itibarıyla dağılımına bakıldığında en büyük payı 43.5 milyar TL ile inşaat sektörü oluştururken, bina inşaatı 36.1 milyar TL, bina dışı yapıların inşaatları (taahhüt işleri) 3.5 milyar TL, özel inşaat 2 milyar TL, mimarlık ve mühendislik faaliyetleri 1.9 milyar TL olarak dağılıyor. Devreden KDV'de "diğer kalemler" başlığı altında 37.9 milyar TL, KİT'ler hariç kamuda 20.2 milyar TL, toptan ticarete 16.4 milyar TL, perakende ticarete 11.6 milyar TL, kara taşımacılığı ile boru hattı taşımacılığında 9.3 milyar TL, elektrik, gaz ve buhar üretim ve dağıtımı 6.8 milyar TL, gıda ürünleri imalatı 4.6 milyar TL, gayrimenkullerin alım, satım ve kiralanması 4.3 milyar TL, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin ticareti 2.8 milyar TL, makine ve ekipman imalatı 2.5 TL, tekstil ürünlerinin imalatı 2.5 milyar TL, konaklamada 2.5 milyar TL, motorlu kara taşıtı, treyler ve yarı treyler imalatında 2.4 milyar TL olarak dağılıyor.

UYGULAMA NASIL OLACAK?

Düzenlemeye bakıldığında, uygulamanın tüm usul ve esaslarında yetki Maliye Bakanlığı'na bırakılıyor. Düzenlemede şimdilik net olan iki önemli husus var:

- 31.12.2018 tarihi sonuna kadar biriken devir KDV'ler ayrı bir hesaba alınarak, o günkü bütçe koşullarına göre mükellefe iadesinin/mahsubunun/gider yazılmasının koşullarını Maliye

Bakanlığı belirliyor.

- 01.01.2019 tarihinden itibaren ise, devreden KDV'ler ilgili yıl tamamlandıktan sonraki yılın ilk altı ayı içerisinde iade istenecek. Zamanında iadesi istenemeyen KDV'lerin iade hakkı kaybedilecek.

Yukarıda görüldüğü gibi, şimdilik yani 2018 bitmeden herhangi bir uygulama veya beklenti olmayacak. Uygulamanın ise bir yıl geçtikten sonra yapılacağı hesaba katıldığında ilk iade hakkının 2020 yılından önce mükellefe yansımayaacağı görülüyor.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla mükellefler tarafından indirim yoluyla giderilemeyen KDV, ayrı bir hesapta izlenecek. Bu hesapta izlenen tutar, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren ödenecek KDV çıkması halinde ödeme kadar mahsup edilecek. Maliye Bakanlığı, aynı bir hesapta izlenen KDV'yi, bütçe imkanlarını dikkate alarak uygun gördüğü zamanlarda, sektörlere, işletme büyüklüklerine, indirim yoluyla giderilemeyen KDV'nin kaynağına göre kısmen ya da tamamen iade edebilecek.

İADE O KADAR DA KOLAY DEĞİL

Bakanlık ayrıca, mükellefin vergi dairesine olan borçlarına, borcun tür, tutar, tahsil kabiliyeti, faaliyetin devam edip etmediğini dikkate alarak mahsup ettirmeye, gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınmasına izin vermeye, iadeyi vergi incelemesiyle veya sektörlere, işletme büyüklüklerine ve indirim yoluyla giderilemeyen KDV'nin kaynağına göre vergi incelemesi dışında belirlenecek diğer yöntemlerle yapmaya, iadeye ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye de yetkili oluyor.

Maliye Bakanı Naci Ağbal, 167 milyar TL tutarındaki sonraki döneme devredilen KDV ile ilgili yanlış anlaşılma olduğunu belirterek, bu rakamın inceleme sonrası daha da aşağıya ineceğini ifade etti. Ağbal, sonraki döneme devreden KDV'nin iadesi nedeniyle 2020'den itibaren 9 milyar TL'lik bir vergiden vazgeçeceklerini açıkladı. Bu da, devreden KDV'nin tamamının iade edilemeyeceği, devir KDV'lerin ciddi bir incelemeye dayandırılacağı, ağırlığının başka vergilere mahsup edileceği veya gider yazılacağı görülüyor.

Olumlu bir düzenleme ise, iadesi gereken vergi üç ay içinde iade edilmezse, bu tutarlara üç aylık sürenin sonundan itibaren aynı dönemde belirlenen tecil faizi oranında hesaplanan faiz, ret ve iadesi gereken vergiyle birlikte mükellefe ödenmesi gerekiyor.